

[Indenrigsministeren.]

Folketinget undlod imidlertid at indføre et sådant påbud i loven, fordi der ikke var et tilstrækkeligt antal uddannede sundhedsplejersker til at udføre opgaverne i praksis. Der er imidlertid for mig ingen tvivl om, at kommunerne i høj grad fik deres opmærksomhed over for dette område skærpet både gennem tingets debat og gennem den henstilling over for kommunerne, som loven indeholder, og at det væsentligt er derfor, at vi siden lovens vedtagelse har fået en så stærk stigning i antallet af nye sundhedsplejerskestillinger i hidtil udækkede områder, som oplysningerne i bemærkningerne til dette lovforslag viser.

Men bemærkningernes tal bekræfter tilige på ny, at henstillinger eller påbud til kommunerne om at etablere rammerne om en sundhedsplejerskes arbejde ikke er nok. Der kræves også tilgang af personale med den nødvendige uddannelse, og på dette punkt har udviklingen været mindre positiv. I treåret 1964 til 1966 er antallet af normerede stillinger steget med 85, men antallet af besatte stillinger kun med 38.

I dag er situationen den, at der ville være behov for yderligere omkring 150 sundhedsplejersker, såfremt landet skulle dækkes med en traditionelt udformet spædbørnssundhedspleje. Den årlige tilgang af nyuddannede sundhedsplejersker overstiger imidlertid kun knebent det antal sundhedsplejersker, der i de kommende år vil gå af fra aktiv tjeneste.

Over for denne situation kan der sættes ind med 2 forskellige sæt foranstaltninger. Dels kan man ad uddannelsesvejen søge tilgangen af sundhedsplejersker øget. Dels kan man bestrebe sig på ved en ændret tilrettelæggelse af sundhedsplejerskernes arbejde at søge deres arbejdskraft bedre udnyttet, således at landsdækning kan opnås med færre sundhedsplejersker, end der kræves ved traditionelle spædbørnssundhedsplejerskeordninger.

Efter mit skøn må vi gå begge veje, og der er, som det fremgår af bemærkningerne, da også taget initiativ både til en udbygning af uddannelsen og til en gennemgribende undersøgelse og nyvurdering af de mål, der skal nås ved spædbørnssundhedsplejen.

Spørgsmålet om tilrettelæggelsen af sundhedsplejearbejdet er nok det, der indeholder de mest interessante perspektiver. Selv om der er sket ændringer i tidens løb, hviler tilrettelæggelsen af dette arbejde stadig på et grundlag fra årene før 2. verdenskrig, hvor problemet i første række var at få nedbragt den alt for høje dødelighed blandt børn under 1 år. Sigtet er vel med samfundsudviklingen blevet forskudt i retning af en mere almen omsorg for børnenes helbredsmæssige tilstand, men der er fra forskellig side — og efter de sagkyndiges mening med rette — sat spørgsmålstegn ved, om vi i dette arbejde har draget de fulde konsekvenser af udviklingen. Det er et spørgsmål, om den almindelige velstandsstigning, den bedre oplysning, den langt bedre hygiejne, de store fremskridt i sygdomsbekæmpelsen og den meget mindre smitterisiko ikke gør det tvivlsomt, om der i dag foreligger et reelt behov for et almindeligt rutinemæssigt helbredstilsyn af det hidtidige tilsnit.

Men det er samtidig et spørgsmål, om sundhedsplejen i sin nuværende form er i stand til at gøre nok for de børn, der har mest brug for tilsyn, og for de mødre, der har størst behov for støtte. For børn med trivselsproblemer og fysiske eller psykiske handicap hører vanskelighederne ikke op med 1 års alderen, snarere tværtimod. Men er det da rimeligt, at sundhedsplejersketilsynet hører op på dette tidspunkt?

Og er det mon rigtigt, at sundhedsplejersken i så høj grad som nu arbejder som en løsrevne brik i det samlede mønster af medicinske og socialmedicinske foranstaltninger, som samfundet stiller til rådighed, eller bør hun bringes ind i et nærmere arbejdsmæssigt fællesskab med andre områder inden for sundheds- og sygeplejen?

Er det endelig sikkert, at den traditionelle tilrettelæggelse af tilsynet danner den mest hensigtsmæssige ramme om støtten til den uerfarne moder?

Det er nogle af de vigtigste spørgsmål, som det af sundhedsstyrelsen nedsatte udvalg skal se på, og de kan derfor ikke besvares i dag. Jeg lægger megen vægt på, at der nu tilvejebringes et solidt grundlag for en stillingtagen til, hvad vi under vore dages samfundsforhold bør sigte imod i det sygdomsforebyggende arbejde for vore børn,